

Dosarul nr. 2ra-414/2022
2-12146857-01-2ra-06042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Barbos)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahapol, A. Malfi, O. Cojocar)

DECIZIE

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Nadejda Toma
Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Ghenadie Plămădeală

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, reprezentată de avocatul Roger Gladei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodi, intervenienți accesorii Societatea Comercială „Velios-V.B.” Societate cu Răspundere Limitată și Vitalii Bodi cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturilor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și

la cererea reconvențională înaintată de Mariana Bodi împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și menținută hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2010, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marianeii Bodi, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii Bodi cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate, evacuarea tuturilor persoanelor din bunul imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că în baza contractului de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008, SC „Velios-V.B.” SRL a beneficiat de un credit în sumă de 250 000 de euro, cu scadența finală la 10 iunie 2013.

La 31 martie 2009, în baza contractului de credit nr. 1997/1 suma creditului a fost reactivată, constituind 252 431,17 de euro, cu scadența finală la 10 iunie 2014.

A indicat că în scopul asigurării creditului, la 02 iulie 2008, Mariana Bodiou a încheiat cu Banca contractul de gaj (ipotecă) înregistrat în Registrul actelor notariale cu nr. 12851 de către notarul privat Mirela Amihalachioae-Țurcan, modificat prin Acordul Adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009, autentificat notarial și înregistrat în Registrul actelor notariale cu nr. 6226 la 01 aprilie 2009.

Conform contractului de gaj (ipotecă), bunul ipotecat constituie imobilul format din apartamentul nr. XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 18,1 m.p., situate pe str. XXXXX, mun. Chișinău, evaluat la suma de 4 248 160 de lei.

Reclamanta a susținut că la 22 martie 2010, SC „Velios-V.B.” SRL a acumulat o datorie la credit în mărime de 317 238,98 de euro, formată din soldul creditului în mărime de 252 131,17 euro, dobânzi restante în mărime de 25 253,43 de euro, penalități la dobânzi în mărime de 39 734,77 de euro și penalități la ratele din credit în mărime de 119,61 euro.

A menționat că la 18 decembrie 2009, debitorul SC „Velios-V.B.” SRL și debitorul ipotecar Mariana Bodiou au fost notificați despre inițierea procedurii de exercitare a dreptului de ipotecă, fiind solicitată transmiterea bunului ipotecat pentru comercializare, conform contractului de ipotecă și acordului adițional sau achitarea deplină de către SC „Velios-V.B.” SRL a sumei creditelor și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzile și penalitățile.

Ulterior, la 16 ianuarie 2010 a fost înregistrat preavizul de exercitare a dreptului de ipotecă la OCT Chișinău.

SA „Banca Comercială Română Chișinău” a solicitat deposedarea și transmiterea silită din posesia debitorului ipotecar Mariana Bodiou, în posesia băncii pentru comercializare bunul ipotecat conform contractului de ipotecă din 02 iulie 2008 și acordului adițional din 01 aprilie 2009, evacuarea tuturilor persoanelor și bunurilor lor mobile din bunul imobil și încasarea de la Mariana Bodiou a taxei de stat în mărime de 127 444,80 de lei, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău s-a admis acțiunea depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a transmis silit de la Mariana Bodiou în posesiunea SA „Banca Comercială Română Chișinău” apartamentul nr. XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 18,1 m.p., situate pe str. XXXXX, mun. Chișinău, pentru comercializare. S-a dispus evacuarea Marianei Bodiou și toate persoanele care locuiesc în apartamentul nr. XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., situate în mun. Chișinău, str. XXXXX cu bunurile lor, fără acordarea altui spațiu locativ. S-a încasat de la Mariana

Bodiu în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” suma de 127 544,80 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 204 lei cu titlu de cheltuielile de citare a părților.

Prin decizia din 02 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Mariana Bodiu și s-a menținut hotărârea din 05 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin decizia din 31 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de avocatul Eugenia Barbăroșie, în interesele Mariane Bodiu, și s-a casat decizia din 02 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 05 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cereri de concretizare a pretențiilor, prin care a menționat că la 08 octombrie 2013 debitorul SC „Velios-V.B.” SRL a acumulat o datorie în mărime de 1 419 582,41 de euro, formată din soldul creditului în mărime de 252 131,17 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 128 046,96 de euro, dobânda majorată în mărime de 16 153,31 de euro, penalitate în mărime de 1 018 208,45 de euro și comision de gestiune în mărime de 5 042,62 de euro.

Astfel, reclamanta a solicitat deposedarea Mariane Bodiu și transmiterea silită în posesia băncii pentru comercializare ulterioară a imobilului ipotecat apartamentul nr. XXXXX, cu suprafața de 195,1 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., cu toate îmbunătățirile, ameliorările și accesoriile bunului imobil ipotecat, a oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și a bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX; evacuarea Mariane Bodiu și a tuturor persoanelor și bunurilor lor mobile din imobilul ipotecat; încasarea de la Mariana Bodiu a cheltuielilor suportate la achitarea taxei de stat în mărime de 127 444,80 de lei, precum și altor cheltuieli de judecată suportate la examinarea cauzei.

În motivarea cererii de concretizare SA „Banca Comercială Română Chișinău” a indicat că prin încheierea din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a dispus intentarea procesului de intrare în faliment a debitorului SC „Velios-V.B.” SRL, în cadrul căruia banca a fost validată ca creditor chirografar cu 779 537,84 de euro la rangul V și VI.

La 02 iulie 2013, Mariana Bodiu a înaintat acțiune reconvențională împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă.

În motivarea acțiunii Mariana Bodiu a invocat că în temeiul contractului de credit SA „Banca Comercială Română Chișinău” avea dreptul la solicitarea rambursării integrale și anticipate a creditului, însă nu a făcut-o. Banca urma să-i acorde SC „Velios-V.B.” SRL un credit doar după asigurarea bunurilor admise în garanție. Creditul i-a fost acordat fără a fi respectată această obligație.

A învederat că contractele de credit și ipotecă, precum și acordul adițional la ultimul, urmează a fi declarate nule în temeiul art. 228 din Codul civil, deoarece semnarea contractului de ipotecă din 02 iulie 2008 și a

acordului adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009 a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean al lui Vitalii Bodi, fostul ei soț, care este de facto proprietarul SC „Velios-V.B.” SRL.

A mai relatat că prin sentința din 29 aprilie 2013 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, Vitalii Bodi a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Codul penal, cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 2 000 de unități convenționale.

Astfel, instanța de judecată a constatat că Vitalii Bodi, în scopul dobândirii unui credit pentru el personal de la SA „Banca Comercială Română Chișinău” în sumă de 250000 de euro, prin abuz de încredere și înșelăciune, folosind relațiile personale create de-a lungul căsătoriei avute cu Mariana Bodi, de care a divorțat la 25 septembrie 2007, a influențat-o, invocând că banii sunt necesari pentru dezvoltarea afacerii și întreținerea ulterioară a copiilor comuni, să dea acordul la ipotecarea imobilului său pentru garantarea rambursării creditului bancar.

Mariana Bodi a afirmat că între acuzatorul de stat și inculpatul Bodi Vitalii a fost încheiat acord de recunoaștere a vinovăției, care a fost acceptat de către instanța de judecată.

De altfel, a mai indicat că în temeiul celor constatate în sentința din 29 aprilie 2013 privind condamnarea lui Vitalii Bodi, care a dobândit creditul prin înșelăciune, urmează a fi anulate contractele de credit și de ipotecă, or, ultimul prin dol a determinat-o să semneze contactul de ipotecă și acordul adițional.

A solicitat declararea nulă a contractelor de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008 și nr. 1997/1 din 31 martie 2009, încheiate între SC „Velios-V.B.” SRL și SA „Banca Comercială Română Chișinău”, declararea nulă a contractului de ipotecă încheiat la 02 iulie 2008 între Mariana Bodi și SA „Banca Comercială Română Chișinău” și a acordului adițional nr. 1 la contractul de ipotecă din 01 aprilie 2009, precum și încasarea din contul pârâtei a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” ca fiind neîntemeiată. S-a admis parțial acțiunea reconvențională înaintată de Mariana Bodi. S-a anulat contractul de gaj/ ipotecă și acordul adițional la contractul de gaj/ ipotecă din 02 iulie 2008, încheiate între Mariana Bodi și SA „Banca Comercială Română Chișinău”. În rest pretențiile înaintate de Mariana Bodi au fost respinse ca fiind neîntemeiate. S-a încasat din contul SA „Banca Comercială Română Chișinău” în beneficiul statului suma de 12 000 de lei cu titlu de taxă de stat și din contul Marianei Bodi în beneficiul statului suma de 11 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 20 februarie 2017, SA „Banca Comercială Română Chișinău”, reprezentată de avocatul Aelita Orhei, a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii integrale a acțiunii inițiale și admiterii parțiale a acțiunii reconvenționale, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea

inițială să fie admisă integral, iar cea reconvențională să fie respinsă în partea ce ține de declararea nulă a contractului de gaj (ipotecă) și a acordului adițional la acesta, în rest, hotărârea primei instanțe să fie menținută.

Prin decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 23 mai 2018 prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a casat decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 13 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a casat decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a casat hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea inițială depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” s-a admis. S-a depozitat Mariana Bodiș și s-a transmis silit în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializare ulterioară bunul imobil ce constă din apartamentul nr. XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 18,1 m.p., cu toate îmbunătățirile, ameliorările și accesoriile bunului imobil ipotecat, a oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și a bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, situate pe str. XXXXX, mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ. S-a încasat de la Mariana Bodiș în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” suma de 127 444,80 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 46 500 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel, suma de 62 000 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererilor de recurs și suma de 620 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citare publică, iar în total suma de 236 564,80 de lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Mariana Bodiș s-a respins ca fiind tardivă.

La 15 iunie 2020 și 14 septembrie 2020, avocatul Eugenia Jelamschi, în interesele Mariane Bodiș, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 15 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Mariana Bodiș și avocatul Eugenia Jelamschi. S-a casat decizia din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Mariane Bodiș, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii

Bodiu cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Bodiu împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarant de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianei Bodiu, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii Bodiu cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Bodiu împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă.

La 02 februarie 2022, SA „Banca Comercială Română Chișinău”, reprezentată de avocatul Roger Gladei, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel din 14 decembrie 2021 cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, a interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

Recurenta a mai învederat că instanța de apel eronat a aplicat speței prevederile art. 228 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), în situația în care Vitalii Bodiu nu este parte a contractelor în litigiu, fiind un terț, nu a aplicat prevederile legale potrivite referitoare la nulitatea actului juridic încheiat prin dol, precum și nu a clarificat întrunirea condițiilor necesare pentru constatarea nulității actului juridic încheiat prin dol.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 decembrie 2021, astfel, recursul declarat la 02 februarie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o

lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 06 aprilie 2022, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-414/2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 194, Vol. V), or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 26 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și, după caz, hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune respingerea recursului cu menținerea actelor judecătorești recurate, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune împotriva Marianei Bodi, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii Bodi, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a solicitat realizarea dreptului de ipotecă întru

stingerea datoriei, prin deposedarea Marianeii Bodiui și transmiterea silită în posesia SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializare ulterioară bunul imobil ce constă din apartamentul nr. XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 18,1 m.p., cu toate îmbunătățirile, ameliorările și accesoriile bunului imobil ipotecat, a oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și a bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, situate pe str. XXXXX, mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea de la Mariana Bodiui în beneficiul SA „Banca Comercială Română Chișinău” a sumei de 127 444,80 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, a sumei de 46 500 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel, a sumei de 62 000 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererilor de recurs și a sumei de 620 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citare publică.

De altfel, Mariana Bodiui înaintând acțiune reconvențională împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău”, a solicitat anularea contractelor de credit, anularea contractului de gaj/ ipotecă și acordului adițional la contractul de gaj/ ipotecă.

Fiind investită cu examinarea prezentei acțiuni prima instanță prin hotărârea din 16 februarie 2017 a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodiui, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii Bodiui ca fiind neîntemeiată. A admis parțial acțiunea reconvențională înaintată de Mariana Bodiui. A anulat contractul de gaj/ ipotecă și acordul adițional la contractul de gaj/ ipotecă din 02 iulie 2008, încheiate între Mariana Bodiui și SA „Banca Comercială Română Chișinău”. În rest pretențiile înaintate de Mariana Bodiui au fost respinse ca fiind neîntemeiate. A încasat din contul SA „Banca Comercială Română Chișinău” în beneficiul statului suma de 12 000 de lei cu titlu de taxă de stat și din contul Marianeii Bodiui în beneficiul statului suma de 11 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 14 decembrie 2021 a respins apelul declarant de SA „Banca Comercială Română Chișinău” și a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodiui, intervenienți accesorii SC „Velios-V.B.” SRL și Vitalii Bodiui cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Bodiui împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la 11 iunie 2008 între SA „Banca Comercială Română Chișinău” și

SRL „Velios-V.B.” în persoana directorului Olga Solioniaia a fost încheiat contractul de credit nr. 1997 (f.d. 10-14, Vol. I).

Conform pct. 1.1 din contractul de credit, SA „Banca Comercială Română Chișinău” a acordat SRL „Velios-V.B.” un credit în sumă de 250 000 de euro.

Creditul s-a acordat pe un termen de 60 de luni, cu scadența finală la 10 iunie 2013, conform pct. 3.1 din contractul de credit.

Conform pct. 6.1 al contractului rata dobânzii la credit este una flotantă și la data semnării contractului de credit constituia 11 % anual.

Totodată, conform pct. 3.2. al contractului de credit, creditul urma a fi utilizat integral până la data de 20 iunie 2008 cu condiția decontării documentelor de plată ale împrumutatului, în strictă conformitate cu destinația aprobată.

În scopul garantării restituirii creditului și plăților aferente creditului, la 02 iulie 2008 SA „Banca Comercială Română Chișinău” și Mariana Bodiou au încheiat contractul de gaj/ ipotecă, înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 12851 de către notarul privat Mirela Amihalachioae-Țurcan, prin care a fost ipotecat în folosul băncii apartamentul nr. XXXXX, cu suprafața de 195,10 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., situate în mun. Chișinău, str. XXXXX, evaluate la prețul de 4 248 160 de lei (f.d. 22-25, Vol. I).

La 31 martie 2009, în baza contractului de credit nr. 1997/1 suma creditului a fost reactivată, constituind suma de 252 431,17 de euro, scadent la 10 iunie 2014 (f.d. 15-19, Vol. I).

Ulterior, prin Acordul Adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009, contractul de gaj/ ipotecă a fost modificat în legătură cu reactivarea sumei creditului prin contractul de credit nr. 1997/1 din 31 martie 2009 (f.d. 26-28, Vol. I).

Din actele cauzei se denotă că debitorul SRL „Velios-V.B.” nu și-a onorat obligațiile contractuale, formând la situația din 22 martie 2010 o datorie față de bancă în mărime de 317 238,98 de euro, compusă din soldul creditului în mărime de 252 131,17 de euro, dobânda în mărime de 22 253,43 de euro, penalitate la dobândă în mărime de 39 734,77 de euro și penalitate la ratele de credit în mărime de 119,61 de euro.

Urmare a numeroaselor notificări în adresa debitorului, care au rămas nesoluționate, la 16 ianuarie 2010 banca a înregistrat Preavizul privind exercitarea dreptului de ipotecă.

Astfel, ca urmare a neexecutării obligației debitorului, la 21 aprilie 2010 SA „Banca Comercială Română Chișinău” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune privind deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotocate.

Tot actele cauzei, atestă că la 01 august 2011, în privința lui Vitalii Bodiou, fostul soț al Mariane Bodiou, și proprietarul SRL „Velios-V.B.” s-a început urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 Cod penal, pe faptul dobândirii creditului prin abuz de încredere.

Prin ordonanța din 15 mai 2012, Mariana Bodiou a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cauza penală, ca fiind influențată de către Vitalii Bodiou să gajeze către bancă locuința, cauzându-i daune materiale și morale.

Prin sentința din 29 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, Vitalii Bodiou a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4) și art. 238 din Codul penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă

sub formă de amendă în mărime de 2 000 de unități convenționale (f.d. 213-214, Vol. I).

Conform sentinței, s-a constatat că Vitalii Bodiou a comis dobândirea unui credit prin înșelăciune, care, fiind de facto proprietarul SRL „Velios-V.B.”, a întocmit raportul financiar al mijloacelor cu privire la veniturile, creanțele, datoriile, profitul și cheltuielile întreprinderii SRL „Velios-V.B.” cu date denaturate, exprimate în excluderea intenționată a pierderilor, precum și exagerarea beneficiilor pentru perioada 01 ianuarie 2007 - 31 decembrie 2007, care în comun cu alte acte au fost prezentate de către directorul întreprinderii Olga Solioniaia, la indicația lui Vitalii Bodiou, la SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru a demonstra capacitatea SRL „Velios-V.B.” de rambursare a creditului. La 11 iunie 2008 între SA „Banca Comercială Română Chișinău” și SRL „Velios-V.B.” a fost încheiat contractul de credit nr. 1997, în urma căruia, semnând în locul directorului societății comerciale Olga Solioniaia, Vitalii Bodiou a obținut un credit în sumă de 250 000 de euro. Tot el, în scopul dobândirii unui credit pentru el personal de la SA „Banca Comercială Română Chișinău” în sumă de 250 000 de euro, prin abuz de încredere și înșelăciune, folosind relațiile personale create de-a lungul căsniciei avute cu Mariana Bodiou, cu care are trei copii și cu care a divorțat la 25 septembrie 2007, a influențat-o pe ultima, invocând că banii sunt necesari pentru dezvoltarea afacerii și întreținerea ulterioară a copiilor comuni, de a da acordul la gajarea imobilului său amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX, estimat la valoarea de 5 310 200 de lei, pentru garantarea rambursării creditului bancar, a dobânzii aferente și a executării în termen a obligațiilor asumate conform contractului de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008, încheiat între SA „Banca Comercială Română Chișinău” și SRL „Velios-V.B.”, care era administrată și îi aparținea de facto lui Vitalii Bodiou.

În continuare, prin hotărârea din 07 iulie 2015 Curții de Apel Chișinău s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL „Velios-V.B.”

Conform tabelului definitiv al creanțelor la 01 iulie 2015 SA „Banca Comercială Română Chișinău” a fost validată ca creditor chirografar cu o creanță în mărime de 16 309 646,60 de lei sau echivalentul a 779 537,84 de euro, care este formată din soldul creditului 252 131,17 euro, dobânda contractuală 177 537,20 de euro, dobânda majorată 32 785,38 de euro, penalitatea 308 258,0 de euro și comision de gestiune 8 826,09 euro.

Prin încheierea din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a intentat procesul de intrare în faliment a debitorului SRL „Velios-V.B.”.

În cadrul examinării acțiunii inițiale, la 02 iulie 2013 Mariana Bodiou a înaintat acțiune reconvențională împotriva SA „Banca Comercială Română Chișinău”, prin care a solicitat declararea nulă a contractelor de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008 și nr. 1997/1 din 31 martie 2009, încheiate între SC „Velios-V.B.” SRL și SA „Banca Comercială Română Chișinău”, declararea nulă a contractului de ipotecă încheiat la 02 iulie 2008 între Mariana Bodiou și SA „Banca Comercială Română Chișinău” și a acordului adițional nr. 1 la contractul de ipotecă din 01 aprilie 2009, precum și încasarea din contul pârâtei a tuturor cheltuielilor de judecată.

Conform art. 228 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului buneicredințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări. În cazul în care dolul este comis de un terț, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre dol.

Art. 233 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), statuează că persoana îndreptățită are dreptul să ceară anularea actului juridic pentru temeiurile stipulate la art. 227, 228 și 230 în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Conform art. 272 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Acțiunea în nulitate relativă, spre deosebire de cea în nulitate absolută, este prescriptibilă, adică ea trebuie intentată în termenul de prescripție extinctivă. Prin art. 233 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) sunt instituite termene speciale de prescripție extinctivă pentru acțiunile în anulare a unor categorii de acte juridice. Aceste termene derogă de la regula generală privind termenul de prescripție extinctivă care este de 3 ani și constituie 6 luni inclusiv privitor la acțiunile în anulare a actului juridic încheiat prin dol.

O problemă importantă în ceea ce privește prescripția acțiunii în anulare a unui act juridic este cea a datei de la care ea începe să curgă. În cazul acțiunilor în anulare a actului juridic încheiat prin dol termenul de prescripție începe să curgă de la data când cel îndreptățit a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Astfel, în speță, Mariana Bodi u a susținut că semnarea contractului de ipotecă din 02 iulie 2008 și a acordului adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009 a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean al lui Vitalii Bodi u, demonstrat prin sentința din 29 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, prin care ultimul a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul penal, cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acțiunea reconvențională a fost depusă cu respectarea termenului de prescripție de 6 luni, deoarece recurenta a aflat despre încălcarea dreptului său la data pronunțării sentinței de condamnare a lui Vitalii Bodi u.

De altfel, alegațiile precum că Mariana Bodi u cu certitudine a aflat despre acțiunile întreprinse de către Vitalii Bodi u înainte de 01 august 2011 - data pornirii urmăririi penale și că dreptul de a declara nul contractul de ipotecă

încheiat prin dol a apărut din momentul depunerii plângerii penale, sunt irelevante speței, or, doar prin sentința rămasă irevocabilă s-a constatat că ultimul a comis dobândirea unui credit prin înșelăciune, care, fiind de facto proprietarul SRL „Velios-V.B.”, a întocmit raportul financiar al mijloacelor cu privire la veniturile, creanțele, datoriile, profitul și cheltuielile întreprinderii SRL „Velios-V.B.” cu date denaturate, exprimate în excluderea intenționată a pierderilor, precum și exagerarea beneficiilor pentru perioada 01 ianuarie 2007- 31 decembrie 2007, care în comun cu alte acte au fost prezentate de către directorul întreprinderii Olga Solionaia la indicația lui Vitalii Bodiou la SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru a demonstra capacitatea SRL „Velios-V.B.” de rambursare a creditului.

Prin urmare, acțiunea reconvențională a fost înaintată la 02 iulie 2013 cu respectarea termenului de 6 luni prevăzut de art. 233 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), care a început să curgă de la data când a apărut dreptul la acțiune pentru Mariana Bodiou.

În acest sens instanța de recurs ține să sublinieze că problema data a fost soluționată prin decizia din 15 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a constatat că instanța de apel greșit a respins acțiunea reconvențională ca fiind tardivă. Mai mult, recurentul nu aduce critici soluției instanței de apel în această parte.

Lecturând recursul declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău”, reprezentată de avocatul Roger Gladei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că problema ridicată în fața instanței de recurs ține de aplicarea eronată a prevederilor art. 228 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019).

Așadar, Colegiul reiterează că conform art. 228 alin. (3) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), în cazul în care dolul este comis de un terț, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre dol.

În sensul normei precitate, dolul constă în inducerea în eroare a unei persoane prin mijloace dolosive sau viclene pentru a o determina să încheie un act juridic. Dolul are două elemente constitutive elementus subiectiv, care constă intenția de a induce în eroare o persoană pentru a o determina să încheie un act juridic; dacă inducerea în eroare a fost provocată neintenționat, nu există dol, și elementul obiectiv, care constă în utilizarea diferitor mijloace viclene pentru realizarea intenției de induce în eroare: manopere viclene, minciuni, mașinații etc.

Dolul este temei de anulare a actului juridic chiar dacă autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

De cele mai multe ori mijloacele dolosive se exprimă prin fapte pozitive. Sunt însă cazuri când dolul se realizează prin abținerea de la acțiuni, omisiuni (dol prin reticență). Este dol prin reticență atunci când una din părți trece sub tăcere intenționat anumite împrejurări care prezintă interes esențial, determinant pentru cealaltă parte și pe care autorul dolului, dacă era loial și de bună credință, trebuia să le comunice. Uneori însăși legea determină caracterul dolosiv al omisiunilor.

În principiu, dolul provine de la cealaltă parte a actului juridic. Însă dolul care este comis de un terț de asemenea poate servi ca temei de anulare a actului juridic dacă cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre manoperele dolosive ale terțului și nu l-a avertizat pe cocontractant sau chiar a fost instigator ori complice al terțului. De asemenea dolul terțului constituie temei de anulare a actelor juridice unilaterale, întrucât în aceste acte cealaltă parte nu există.

Ca și în cazul erorii, dovada dolului incumbă celui care îl invocă. Fiind un fapt juridic, dolul poate fi dovedit cu orice mijloace de probă.

Reieșind din cele relatate, Colegiul ține să învedereze că în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, are autoritatea lucrului judecat și este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

Astfel, Vitalii Bodiș a fost condamnat prin sentința din 29 aprilie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, fiind constat că „acesta, a comis dobândirea unui credit prin înșelăciune în următoarele circumstanțe: fiind de facto proprietarul SC „Velios-V.B.” SRL a întocmit raportul financiar al mijloacelor cu privire la veniturile, creanțele, datoriile, profitul și cheltuielile întreprinderii SC „Velios-V.B.” SRL cu date denaturate, exprimate în excluderea intenționată a pierderilor, precum și exagerarea beneficiilor pentru perioada 01 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2007, care în comun cu alte acte a fost prezentat de către directorul întreprinderii, Solionaia Olga, la indicația lui Vitalii Bodiș, la SA „Banca Comercială Română Chișinău” pentru a demonstra capacitatea SC „Velios-V.B.” SRL de rambursare a creditului. La 11 iunie 2008 între SA „Banca Comercială Română Chișinău” și SC „Velios-V.B.” SRL a fost încheiat contractul de credit nr. 1997, în urma căruia, *semnând în locul directorului societății comerciale Solionaia Olga*, Vitalii Bodiș a obținut un credit în valoare de 250 000 de euro.

Tot el, în scopul dobândirii unui credit pentru el personal de la SA „Banca Comercială Română Chișinău”, în sumă de 250 000 euro, prin abuz de încredere și înșelăciune, folosind relațiile personale create de a lungul căsniciei avute cu Mariana Bodiș, cu care are trei copii și cu care a divorțat la 25 septembrie 2007, a influențat-o pe ultima, invocând că banii sunt necesari pentru dezvoltarea afacerii și întreținerea ulterioară a copiilor comuni, de a da acordul la gajarea imobilului său amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXX, estimat la valoarea de 5 310 200 de lei, pentru garantarea rambursării creditului bancar, a dobânzilor aferente și a executării în termen a obligațiilor asumate conform contractului de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008 încheiat între SA „Banca Comercială Română Chișinău” și SC „Velios-V.B.” SRL, care era administrată și îi aparținea de facto lui Vitalii Bodiș.”

Mai mult, fiind interogat în ședința de judecată, inculpatul vina în comiterea infracțiunii imputate a recunoscut-o pe deplin și a declarat „...Din partea lui de către bancă i s-a cerut să prezinte unele date care atunci nu corespundeau și a fost nevoit să introducă niște modificări și anume

cheltuielile mai mici și veniturile mult mai mari. *Aceste acte au fost prezentate de el la bancă, acolo s-a întâlnit cu o persoană numele căruia nu îl cunoaște. De la bancă primise credit în sumă de 250000 de euro, actele fiind semnate de el, adică din numele directorului...*"

Așadar, din cele supra relatate se denotă cert că banca a știut sau cel puțin trebuia să știe despre dol, în situația în care a admis semnarea actelor de către o persoană neîmputernicită, în numele unei persoane juridice, prin unul din reprezentanții săi, mai mult, aceste fapte se denotă și prin notificările înaintate debitorului, în care debitorul era atenționat despre adresarea la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupție, ceea ce odată în plus denotă faptul că banca cunoștea despre dol, reieșind din toate circumstanțele la eliberarea creditului stabilite prin sentința irevocabilă, acestea fiind defavorabile băncii.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, prin prisma argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, cât și cele expuse în cererea de apel, în raport cu materialele cauzei, întemeiat a concluzionat în sensul menținerii hotărârii primei instanțe, alegațiile recurentului fiind nefondate, deoarece materialele cauzei în coroborare cu normele materiale denotă contrariul.

Relatățile expuse, în ansamblu atestă faptul că soluția instanței de apel, este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurentă în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu.

Urmare a celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate afirmațiile recurente precum că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, nefiind dovedite circumstanțele considerate de instanță ca stabilite, iar concluziile instanței expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece acestea contravin constatărilor relatate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată, iar temeiurile invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 442, 444, art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, reprezentată de avocatul Roger Gladei.

Se menține decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodi, intervenienți

accesorii Societatea Comercială „Velios-V.B.” Societate cu Răspundere Limitată și Vitalii Bodiu cu privire la realizarea dreptului de ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Bodiu împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractelor de credit și ipotecă,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Nadejda Toma

judecătorii

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Ghenadie Plămădeală